

Tiroid konu başlıkları

1. Tiroid bezi/Testleri/Guatr
2. Tiroid nodülü
3. Tiroid biyopsisi
4. Tiroid kanserleri
5. Tiroid ameliyatı
6. Hipotiroidi/Hashimoto
7. Tiroid hormonu tedavisi
8. Hipertiroidi/Graves
9. Radyoyot (atom) tedavisi
10. Gebelikte tiroid bezi

10. Gebelikte Tiroid Bezi www.erdincerturk.com/gebeliktetiroid

Gebelikte tiroid bezi fonksiyonlarında nasıl değişiklikler olur?

Gebeliğin ilk haftalarından başlayarak tiroid hormonlarında hafif bir yükselme olur. Nadiren bu yükselme gebeyi rahatsız edecek düzeye ulaşabilir. Gebede çarpıntı, aşırı terleme gibi yakınmalar olur. Bu yakınmalar özellikle ilk aylarda bulantı kusma gibi yakınmaları fazla olan gebelerde rastlanır. Genellikle ilaç tedavisi gerekmez. Bu yakınmalar ilk 3 ayda görülür ve daha sonraki dönemlerde tiroid hormonu sıklıkla normal seviyelere iner.

Herhangi bir tiroid hastalığı olmayan gebelere tiroid bezi fonksiyonu için neler önerilir?

Gebelikte iyot gereksinimi artar. İyot tüketimi yeterli olmalıdır. Deniz ürünleri kullanımının artırılması tavsiye edilir. İyot ile zenginleştirilmiş tuz kullanılması artan iyot gereksinimi genellikle karşılayabilmekle birlikte iyot içeren ilaç tüketimi önerilebilir. Gebelikte tiroid hormonu yapımı da artar sınırdan eksikliği olan kişiler gebe kaldıklarında tiroid hormonu eksikliği aşikar hale gelebilir. Bu durumu saptayabilmek için daha önce herhangi bir tiroid hormon dengesizliği olmayan gebelerin ilk aylarında TSH ölçümü yapılması hamilelikteki olası riskleri en aza indirir.

Annedeki tiroid hormon dengesizliği fetüsü (cenin) etkiler mi?

Gebeliğin devamı ve gebelikle ilgili olumsuzlukların gelişmemesi için annenin tiroid fonksiyonları normal olmalıdır. Bebeğin bedensel ve zihinsel gelişiminde de tiroid fonksiyonları önemlidir. Gebeliğin ilk aylarında fetüs anneden gelen tiroid hormonunu kullanır. Üçüncü aydan sonra kendi hormonunu üretmeye başlar. Bu gelişim sırasında da annenin tiroid hormonu seviyeleri normal olmalıdır. Tiroid hormonunun normal sentezlenebilmesi için gebenin yeterli iyot alıyor olması ve tiroid bezi hücrelerinin yeterli işlev görebiliyor olması gerekir.

Gebelik öncesi dönemde tiroid hormon kontrolü yapılmalı mıdır?

Tiroid bezi hastalığı öyküsü olan her kadın gebelik planı olduğu dönemde tiroid hormon seviyelerini kontrol ettirmesi gerekir. Tiroid hormon seviyeleri istenilen düzeyde olmayan gebelerde erken düşük olasılığı daha yüksektir. Daha önce tiroid bezi hastalığı öyküsü olmayan gebelerin de gebe kaldıklarında tiroid hormon testi yaptırılmaları önerilir.

Gebelik sırasında kan TSH seviyesinin düşük veya yüksek olması anlama gelir?

TSH beyinden salgılanan ve tiroid bezinin hormon sentezlemesini sağlayan hormondur. Bu uyarı olmadan tiroid bezi hormon sentez edemez. Tiroid hormonu gereksinimi arttığına kandaki seviyesi artar, azaldığında ise tersine azalır. Serum TSH seviyesinin düşük bulunması tiroid hormonlarının fazlalığının ilk bulgusudur. Zehirli guatr hastalığının (Bkz. Hipertiroidi) tanısında en erken saptanan laboratuvar bulgusudur. Ancak gebelikte özellikle ilk aylarda artan bazı hormonlar nedeni ile normal gebelerde de TSH seviyesinde azalma görülebilir. Zehirli guatr ile fizyolojik değişikliği ayırt edilerek gebeliğin tedavi ve takibine karar vermelidir. Aşırı düşüklüğün tersi olarak TSH seviyesinin normal seviyelerinden daha yüksek bulunması tiroid bezinin çalışmasında yavaşlama olduğunu ve beyinden daha fazla çalışması konusunda uyarı geldiği anlamına gelir. Tiroid tembelliğini ilk laboratuvar bulgusudur (Bkz. Hipotiroidi). Ancak bazı ilaçlara, hastalıklara bağlı geçici yükseklikler olabilir.

Gebelikte serum TSH seviyesi yüksek bulunduğunda tiroid bezi tembelliği olasılığı diğere durumlardan ayırt edilmelidir. Serum TSH seviyesinin düşük veya yüksek olduğu her iki durum hekimler tarafından değerlendirilip tedavi gerekip gerekmediğine karar verilmelidir.

Gebelik sırasında saptanan tiroid antikorları ne anlama gelmektedir?

Antikorlar savunma sistemine ait moleküllerdir. Yabancı cisimlere karşı vücudu korumak üzere kan hücrelerinde sentezlenirler. Bazı kişilerde ise neden olduğu saptanamamış olmakla birlikte tiroid bezi hücrelerine karşı antikor yapıldığı görülür. Tiroid antikorların kişide belirti bulgu oluşturmaz ancak uzun vadede tiroid bezinin yeterli miktarda hormon üretememesine sebep olabilir. Antikor üretimini durduracak bir tedavi şekli günümüzde yoktur. Tiroid kişi için yeterli hormon üretemez hale gelirse tiroid tembelliği denen durum gözlenir (Bkz. Hipotiroidi / Hashimoto). Sadece tiroide karşı otoantikor varlığı tedavi gerektiren bir durum değildir. Ancak antikorların tiroid tembelliği denen duruma yol açıp açmadığı önemlidir. Tiroid tembelliği denilen durum varsa, çok hafif seviyede olsa bile gebelik döneminde tedavi edilmesi gerekir.

Hamilelik sırasında tiroid hormonu ilaçları kullanılabilir mi?

Hipotiroidi tanısı ile tedavi altında olup tiroid hormonu ilacı kullanan hastalar gebe kaldıklarında da mutlaka bu ilaçlarını kullanmaya devam etmelidirler. Hatta gebelik döneminde tiroid hormonu gereksinimi genellikle arttığı için hekim önerisine göre uygun doz artışı yapılmalıdır. Tiroid hormonu eksikliği sınırda olan ve gebelik öncesinde tedavi gerekmeyen gebeler de hamilelik sırasında düşük doz tiroid hormonu takviyesine gereksinim gösterirler. Tiroid hormonu ilaçları sentetik olmakla birlikte molekül yapısı olarak tiroid bezinin sentezlediği tiroid hormonu ile aynı yapıdadır. Bu nedenle yabancı madde sayılmaz ve fetüseye hiçbir zararı yoktur. Gebenin gereksiniminden az veya fazla dozda verilmemesine dikkat edilmelidir.

Gebelik sırasında tiroid bezi çalışmasını engelleyen ilaçlar kullanılabilir mi?

Gebelik sırasında hipertiroidi saptanmışsa tiroid hormonu üretimini baskılayan ilaç kullanımı gerekli olabilir. Bu ilaçlar belli oranda anneden fetüseye geçebilir. Bu geçiş sonrası fetüsün tiroid hormonu sentezi dolayısıyla gelişimi etkilenebilir. Bu nedenle gebelik sırasında hipertiroidi tedavisi özellik gösterir. Konusunda deneyimli hekimlerin çok yakın gözlemlerine göre ilaç tedavisi gerekip gerekmediğine karar verilmeli ve gerekli ise ilaç doz ayarları hassas bir şekilde yapılmalıdır.

Lohusalık döneminde sık karşılaşılan tiroid problemleri nelerdir?

Hipotiroidili gebelerde doğum sonrası tiroid hormonu gereksinimi azalacaktır. Hekim önerisine göre doz değişikliği yapılmalıdır. Zehirli guatr tanısı olan gebelerde ise doğum sonrası dönemde hastalığın şiddetlenebileceği akılda tutulmalıdır. Bu hastaların tiroid hormonu kan seviyeleri yakından kontrol edilmeli, gerekli ilaç tedavisi düzenlenmesi yapılmalıdır. Gebelik döneminde hastalık saptanmasa bile doğum sonrası lohusalıkta daha sık görülebilen bazı tiroid hastalıkları da vardır. Bunlarda birisi "sessiz tiroid iltihabı" adlı hastalıktır. Birkaç hafta süre ile tiroid hormonlarının geçici olarak yükselmesi ve daha sonraki dönemde normalin altına inecek şekilde düşmesi ile karakterize bir hastalıktır. Belirtiler sıklıkla çok şiddetli olmadığından lohusalık stresi ve yorgunluğu olarak değerlendirilebilir. Hamilelik sonrasında ilk yıl içinde görülür. Genellikle bu süreç 3-5 ay kadar sürer. Genellikle kendiliğinden düzelen bir durum olmakla birlikte bazı hamilelerde sıkıntılı bir süreç yaratabilir.